

Voorbeeld les werkpakket

Kinderwerk & Moslimkinderen

Handleiding voor de les

Bij dit werkpakket wordt er steeds vanuit gegaan dat je de brochure Kinderwerk en moslimkinderen hebt gelezen en erbij gebruikt. Bewaar hem daarom in deze map!

A. Bijbelgedeelte: lees dit altijd, ook al denk je dat je het wel kent.

B. Kanttekeningen bij het bijbelgedeelte: Wat wil dit bijbelgedeelte ons zeggen? Er wordt vooral ingegaan op de punten die voor het thema en voor de achtergrond van moslimkinderen belangrijk zijn. Niet alles wat in het bijbelgedeelte staat kun je in één verhaal aan de kinderen doorgeven. Het is dus een keuze. Lees dit gedeelte eens door, je hoeft het niet uit je hoofd te leren

C. Achtergrondinformatie vanuit de islam: Een belangrijk element in deze map. Hier zal veel in staan wat nieuw voor je is. Het is niet bedoeld om door te geven aan de moslimkinderen! Het is alleen bedoeld als achtergrondinformatie voor jezelf. De moslimkinderen zullen het zeker niet allemaal bewust weten, laat staan het kunnen verwoorden. Het staat er om je te kunnen verplaatsen in hun gedachtenwereld. Spreek met de kinderen niet met zoveel woorden over de islam. De achtergrondinformatie is niet bedoeld om de islam 'aan te vallen' of het verkeerde ervan aan te tonen, maar om te weten hoe we het evangelie zo duidelijk mogelijk kunnen doorgeven. zo duidelijk mogelijk het evangelie kan worden doorgegeven. Praat er als leiding over door om te proberen samen de hoofdlijnen eruit te vinden.

D. Doelstelling naar de kinderen toe:

Deze is niet bedoeld om letterlijk door te geven aan de kinderen.

Gebruik deze doelstelling om jezelf te controleren of de punten B en C helder voor je waren.

Vraag je bij de voorbereiding steeds af: "Heb ik mijn vertelling zo opgebouwd dat die gericht is op de doelstelling (is de doelstelling voldoende in het verhaal verwerkt en loopt het verhaal echt uit op deze boodschap, vormt het de climax)? Het is ook goed om jezelf naderhand af te vragen of de doelstelling in de vertelling, maar ook in bijv. de liederen, de verwerking, het gebed of het gesprek naar voren is gekomen. Praat daar ook met andere medewerk(st)ers over door.

E. Introductie van het thema

Allemaal "manieren", middelen om bij de vertelling terecht te komen. Niet de vertelling zelf dus!

Soms kan een van deze middelen nodig zijn om vooraf:

- iets uit te leggen.
- De kinderen een situatie (kiezen, twijfelen, angst) te laten invoelen.

F. Opbouw van de vertelling:

Deze tekst is een voorbeeld, leer je verhaal zelf uit je hoofd. Deze tekst is bedoeld als voorbeeld of leidraad voor de eigen vertelling. Wees je ervan bewust dat de zinnen met grote zorg zijn geschreven en leer belangrijke zinnen gerust uit je hoofd. We hebben voor de duidelijkheid die bepaalde

woorden of passages **vet** gedrukt.

Enkele regels voor vertellingen uit de Bijbel:

a. Wil je iets, een woord of een begrip, uitleggen, dan kan dat door:

- het woord te noemen, daarna een ander woord dat een verduidelijking wil zijn;
- steeds als je het woord tegenkomt, noem je ook dat andere woord.

Voorbeelden:

1. De Here Jezus loopt met Zijn *discipelen*, Zijn *vrienden* (voor kleintjes) *leerlingen* (voor ouderen).
2. Wilt U mij *vergeven*, wilt U *nooit meer denken* aan dat ik U verdriet heb gedaan door te.....
3. *Vergeef mijn zonden, dat ik zo vaak niet naar u luister, vergeef mijn zonde, wat fout is in mijn leven.*

b. Naast woorden bestaat de vertelling ook uit:

stilte	om verbazing, spanning en vreugde op te voeren
gebaren	om te onderstrepen wat je zegt (kun je vooraf oefenen)
gezichtsuitdrukkingen / houding	om zonder woorden te zeggen: "Ik weet het ook niet meer", "Tsjonge, wat is het warm", enz.

c. Nog een aantal korte tips voor de vertelling:

- Laat de vertelling zeker niet langer dan 15 minuten duren.
- Flanelplaten of andere visuele middelen helpen de aandacht erbij te houden.
- Laat ze rustig reageren tijdens de vertelling, maar laat je niet verleiden tot uitgebreide antwoorden. Een knipoog, vinger op de mond, of een knikje kan soms al voldoende zijn.

Gebed:

Niet altijd is een gebed mogelijk op de kinderclub, maar als je het doet, doe het dan direct na het verhaal. Dan is er de meeste aandacht en rust voor. Gebruik eenvoudige bewoordingen en kom daarbij terug op de kern van het verhaal. (Zie de doelstelling!)

Let bij het gebed op de houding die je aanneemt. Moslims bidden met open ogen en open handpalmen naar boven gericht. Bespreek met elkaar welke gebedshouding je aanneemt. Leg uit waarom je een bepaalde gebedshouding aanneemt. Als het nodig is, kun je zeggen: 'Misschien ben jij wel gewend om anders te bidden, met je ogen en handen open, dat mag natuurlijk ook. De Here God kijkt alleen maar of we eerbiedig zijn en het echt menen wat we zeggen.' Natuurlijk is het voor de kinderen vrij om wel of niet mee te doen, al moet je ze natuurlijk wel vragen eerbiedig te zijn. Meer informatie over het gebed vind je in de brochure Kinderwerk en moslimkinderen.

G. Suggesties voor verwerking:

Bijbeltekst

Een belangrijk en waardevol onderdeel. In de brochure Kinderwerk en moslimkinderen, staan in hoofdstuk 6 tal van creatieve manieren om de kinderen een bijbeltekst aan te leren.

Liederen

We hebben een keuze gemaakt voor een aantal liederen. We hopen dat er genoeg staan om een keus te kunnen maken. Let goed op wanneer je zelf andere liederen kiest. Omdat kinderen liederen vaak onthouden en wellicht thuis spontaan iets nazingen, luistert de keuze van liederen nauw. Hier geldt wat in de brochure uitgebreider is omschreven: het gaat om de boodschap zelf en daarom kunnen woorden die misverstanden of onnodige negatieve gevoelens oproepen beter vermeden worden. In een lied worden woorden immers niet uitgelegd, een lied staat min of meer op zichzelf, zeker als het thuis wordt nagezongen. In de brochure lees je daar meer over.

Met de handen

Denk eraan dat moslimkinderen vaak geen werkje mee kunnen/durven nemen i.v.m. de situatie

thuis. Vertel daarom dat ze het werkje mogen meenemen, maar dat het ook goed is als ze het op de club willen laten. Zorg daarom dat je de werkjes op een leuke plaats kunt ophangen of dat er een groepswerkstuk gemaakt kan worden, dat bewaard wordt.

De hele problematiek van het niet mee kunnen/mogen nemen van een werkje, los je op door voor een groepswerkstuk of groepsopdracht te kiezen.

- Vorm niet te snel een oordeel over de bruikbaarheid van een bepaalde verwerking. Grondregel is dat je een verwerking pas kunt beoordelen nadat je die zelf hebt gemaakt. Doe dat altijd eerst!

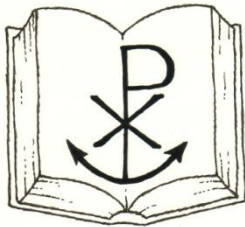
- Welke verwerkingsvorm geschikt is voor de kinderen is ook afhankelijk van de grote van de groep. Denk daar vooraf goed over na. Houd ook een andere verwerking achter de hand.

Nagesprek

Een nagesprek met moslimkinderen kan alleen wanneer de sfeer daarvoor open genoeg is. Wanneer er welles-nietes discussies ontstaan waarbij de islam nogal sterk de aandacht krijgt, is het beter het nagesprek over te slaan. Ook tijdens de werkjes kunnen spontaan gesprekjes ontstaan, sta daar voor open.

S-III-9 DE HERE JEZUS VERTELT OVER EEN FARIZEEËR EN EEN TOLLENAAR

Thema: Jezus zegt: God ziet het hart aan

A. Bijbelgedeelte

Lucas 18:9-14

B. Kanttekeningen bij het bijbelgedeelte

Let op de vetgedrukte gedeelten; ze zijn belangrijk i.v.m. moslimkinderen, zie ook de opmerkingen bij deze verzen bij de achtergrondinformatie vanuit de islam.

Situatieschets

a. Typerend dat deze gelijkenis alleen - of juist - bij Lucas voorkomt. Lucas geeft zowel in zijn evangelie als in het Handelingenboek veel aandacht aan het bidden. Juist Lucas heeft met intense verbazing en warmte geschreven over Jezus' manier van vergeven, oprichten en vernieuwen van mensen, vooral van hen die in de samenleving door hun omgeving niet werden geaccepteerd.

Lucas tekent ook heel scherp de houding van Jezus tegenover de scherpe grens tussen de 'out-cast' (wie niet meetelt) en de geziene, zelfbewuste Israëliet. **Jezus neemt mensen niet aan op grond van hun status of uiterlijk fatsoen.**

b. Opvallend is de plaats van deze gelijkenis in het Lucasevangelie. In het gedeelte ervoor (18:1-8) gaat het om een weduwe die onrechtvaardig wordt behandeld, maar desondanks toch blijft aanhouden in het gebed om haar recht. Ze volhardt in haar gebed.

Zó iemand wordt door God gerechtvaardigd, evenals de tollenaar in het volgende gedeelte.

c. Typerend is de vraag van Jezus ná deze gelijkenis: 'Maar als de Zoon des mensen komt, zal Hij dan het geloof vinden op de aarde?' Onmiddellijk daarop volgt de gelijkenis van twee biddende mensen: de tollenaar die bidt in geloof en de Farizeeër die eigenlijk helemaal niet bidt, maar alleen druk bezig is zichzelf 'groot' te maken.

En dan, vertelt het evangelie hoe kinderen bij Jezus worden gebracht (in vers 15-17) en dat Hij zegt: 'Laat de kinderen tot Mij komen en verhindert ze niet; want voor zodanigen is het Koninkrijk Gods. Voorwaar, Ik zeg u: wie het Koninkrijk Gods niet ontvangt als een kind, zal het voorzeker niet binnengaan.'

'Worden als een kind' - radicaal tegenovergesteld aan de houding van de Farizeeën.

d. Jezus heeft met deze gelijkenis bepaalde mensen op het oog (vers 9):

1. die volledig op zichzelf vertrouwen: - en dus denken een ander niet nodig te hebben; mensen die in feite ook God niet nodig hebben, ondanks (misschien wel juist door) al hun godsdienstigheid.
2. die zeer overtuigd zijn van hun eigen gerechtigheid: zij vinden zichzelf toch zulke goede, rechtvaardige en rechtschapen mensen - **zij zijn wel acceptabel voor God; God hoeft hen niet**

meer te rechtvaardigen, want daar hebben ze zelf al voor gezorgd... de ironie van het evangelie is dat God zulke mensen inderdaad niet rechtvaardigt.

3. die minachtend op anderen neerzien: 'die andere mensen horen niet bij ons, dat zijn maar ongelovige en zondige mensen, slecht volk, daar kun je maar beter niet mee omgaan... anders word je er ook nog mee besmet.'

Let wel: Jezus heeft dus niet alleen de (officiële) Farizeeën op het oog, maar ieder die zich zo gedraagt; dat kunnen zelfs discipelen zijn!

Kanttekeningen bij de bijbelverzen.

vs. 9-10:

Men ging naar de tempel om te bidden:

a. **op vaste gebedstijden** - om 9 uur 's morgens en om 3 uur in de middag (waarbij **een bepaalde liturgie** werd gevolgd), maar ook

b. voor persoonlijk gebed.

Er waren altijd wel mensen aan het bidden in en voor de tempel. Dikwijls bad men staande met de (**open**) handen omhoog en de ogen - **open** - naar de hemel gericht. Soms ook met het lichaam languit op de grond gestrekt.

Men sprak z'n gebeden hardop uit, hoewel niet luid (want dat zou niet eerbiedig zijn tegenover God), eerder op fluisterton.

vs. 11-12:

De Farizeeër bad: 'Ik **vast tweemaal** per week', terwijl in de wet van God één keer per jaar was voorgeschreven (Leviticus 16:29 e.v.).

'Ik geef **tienden** van al mijn inkomsten', terwijl de wet van God voorschreef om tienden te geven van de verkoop en van de opbrengst van het akkerland én van het vee (Lev. 27:30, 32). Die 'tienden' - 10% van de opbrengst - waren bestemd voor het levensonderhoud van de Levieten die de tempeldienst verrichtten; die levieten hadden namelijk geen eigen land gekregen in Israël (Numeri 18:21, 24).

Deze Farizeeër overdrijft en geeft tienden van al zijn inkomsten (Mat.23:23). Dan ben je pas echt goed en wie dat niet doet, is dus onder de maat... tenminste in de ogen van de Farizeeër.

Echt God danken, betekent jezelf als klein beschouwen en dankbaar zijn voor Gods genade. Onmogelijk dat je dan nog kunt neerzien op een ander, zoals deze Farizeeër verachtelijk neerkijkt op de tollenaar. (Ondertussen moeten we ons wel realiseren dat deze Farizeeër dit allemaal geeft en doet. Dat is niet niets!)

Wanneer deze 'biddende' Farizeeër zichzelf heeft beschreven en al zijn goede daden heeft opgesomd, heeft hij God niets meer te vragen.

vs. 13:

Tollenaars waren meestal mensen van het eigen volk die voor de romeinse bezetter belastingen inden én daarbovenop een extra bedrag vroegen om daarmee hun eigen zak te spekken. Landverraders en afpersers. Door eigen volk (en ook door de Romeinen) gehaat. Zij hadden in de joodse godsdienstige samenleving al hun rechten verspeeld. Hooguit werden ze geduld als een noodzakelijk kwaad, maar de mensen - de Farizeeën voorop - zagen met verachting op hen neer, net als op prostituées, rovers en andere openbare zondaars.

De tollenaar weet dat hij voor een Farizeeër een eerloos en veracht mens is - hij blijft van verre staan. Toch bidt hij tot God, ook al weet hij dat God de zonde niet door de vingers ziet, hij hoopt dat God hem niet veracht, ook al weet hij dat God de zonde niet door de vingers ziet. Hij heeft berouw.

Hij bidt niet op de gebruikelijke wijze met de ogen open naar de hemel gericht, maar 'hij sloeg zich op de borst', dat is bidden met neergeslagen ogen. Zo doen de Joden op Grote Verzoendag nog in hun synagogen als zij hun zonden belijden.

'Zich op de borst slaan' is een heel sterke uitdrukking van smart en berouw.

Veel woorden gebruikt hij niet, maar ze komen wel uit zijn hart: 'O God, wees mij, zondaar, genadig'. Met andere woorden: ik belijd U dat ik zondaar bent en niet dat algemene 'wij zijn allemaal zondaars'. In het Grieks staat het nadrukkelijker dan in onze vertalingen, nl.: 'Wees mij, de zondaar, genadig'. Al is hij zich bewust van zijn eigen schuld, toch weet hij: aan God mag ik vragen wat de mensen mij niet gunnen.

vs. 14:

'Gerechvaardigd' betekent in het Lucasevangelie steeds: 'rechtvaardig verklaard worden', dat is op grond van Gods liefde, niet omdat je zelf rechtvaardig bent (geworden) - door rechtvaardige/goede daden bijvoorbeeld.

Boodschap van het bijbelgedeelte

- 'Een ieder die zichzelf verhoogt, zal vernederd worden, maar wie zichzelf vernedert, zal verhoogd worden.' Onze 'Vader' is blij over ieder die voor Hem 'wordt als een kind' (Matt. 18:4).

- Wanneer wij volledig op onszelf vertrouwen en overtuigd zijn van onze eigen goedheid, dat God het toch wel met ons heeft getroffen, dán juist wil God niet van ons weten. We moeten en hoeven ons, wanneer wij voor God staan, niet te vergelijken met een ander. God kent ons volkomen, Hij ziet ons hart aan.

- Als wij tegenover God en mensen onszelf niet beter voordoen dan we zijn, maar juist oprecht berouw tonen over onze zonde en bidden om vergeving - dan mogen wij volop vertrouwen bij God niet aan een gesloten deur te komen.

C. Achtergrondinformatie vanuit de islam

De gelijkenis van de Farizeeër en de Tollenaar is voor vrome moslims erg aansprekend, misschien wel aansprekender dan wij zouden denken. In het apocriefe Barnabas-evangelie (in de Middeleeuwen geschreven door een moslim) komen we het bijna ongewijzigd tegen. De verschillen met hun interpretatie en die van de Bijbel zien we pas bij nauwkeurige bestudering.

Gebed neemt in de islam een centrale plaats in en bij dat gebed is berouw en het vragen om vergeving erg belangrijk. We moeten daarbij bedenken dat in de islam het gebed een verdienste is die geteld zal worden op de oordeelsdag. Daarom is voor hen veel en regelmatig bidden belangrijk. Berouw, het smeken om vergiffenis, is een grote verdienste. Vooral daarom omdat het zo goed past bij het centrale thema van de islam: *onderwerping* aan God. Er zijn zelfs gezaghebbende moslimgeleerden die gezegd hebben dat degene die na berouw de zonden vergeven zijn, reiner is dan die nooit zonden gedaan heeft. Berouw moet gedaan worden uit respect en liefde voor God, zo benadrukken moslims. Met het belijden van zonden, vereren we God eigenlijk.

Net als in de Bijbel is de satan (uitspraak: *sjaitaan*, in de Koran ook wel *Iblies* genoemd) de oorzaak van de zonde van de mens. De zonde van Adam en Eva heeft echter vooral gevolgen voor henzelf. Er is echter geen sprake van erfzonde; ieder mens staat net als Adam en Eva voor een vrije keuze om wel of niet te zondigen. Als Adam en Eva (en anderen na hen) de 'leidraad' (de Koran en het voorbeeld van Mohammed) maar volgen, dan is er niets aan de hand.

Ieder mens wordt dus rein geboren. Wel is hij zwak en dus gemakkelijk te verleiden tot het kwade. Daardoor bezweken Adam en Eva voor de verleiding van de *sjaitaan* en daardoor kunnen ook wij zondigen. Je kunt pas zondigen als je de wil van God kent, zoals die in de Koran is vastgelegd. Daarom verbieden sommige moslimouders hun kleine kinderen de eerste levensjaren vrijwel niets. Ze kunnen immers toch nog niet zondigen. Zonde is niet de verloren toestand van een mens vanwege de verbroken relatie met God, maar meer zoiets als het overtreden van verkeersregels; je kunt ze tellen en compenseren. Het hart van de mens is zwak, maar niet slecht. Toch spreken moslims, zeker mystieke moslims zoals de *soefi's*, wel van het feit dat alle mensen zondaren zijn. Zondaren echter omdat ze niet perfect alle regels houden, niet omdat hun hart verkeerd gericht is.

Vergeving van zonden is in de islam niet zomaar mogelijk. In de eerste plaats is God soeverein. Hij is aan geen belofte of verbond iets verplicht. Hij kan altijd vrij beslissen hoe Hij een mens oordeelt. De vergevingsgezindheid en barmhartigheid van God worden in de Koran echter in bijna iedere soera bezongen. Basis voor vergeving is oprecht gemeend berouw, wat geloof in de eenheid van God en in de profeet van God veronderstelt. Een niet-moslim kan dus nooit vergeving van zonden ontvangen zolang hij geen moslim wordt. Het berouw moet oprecht gemeend zijn, anders is het niet geldig. Dat betekent dat de zondaar werkelijk het besluit genomen moet hebben om de zonde niet opnieuw te zullen doen. Daarnaast blijft het erg belangrijk dat je zoveel mogelijk goede daden doet om je kwade daden te compenseren. Omdat Gods gerechtigheid in de Koran zwaarder telt dan Zijn vergevingsgezindheid, moet je zo rechtvaardig mogelijk leven.

Je kunt je wel tot Mohammed of Jezus richten met het verzoek of zij je verzoek om vergiffenis bij God willen brengen, Hem willen voorleggen, waardoor de kans dat Hij vergeeft groter wordt. Dat een ander (Jezus) voor je zonden betaalt, is echter iets dat de islam volstrekt afwijst (soera 2:117). Vergeving is eveneens alleen voor concrete zonden. Bij nieuwe zonden moet je steeds weer berouw tonen en vergeving vragen en ongetwijfeld zullen er zonden zijn waarvan je je niet bewust bent. Daarover heb je dus geen vergeving ontvangen. Met berouw heb je alleen de weegschaal van goed en kwaad in positief opzicht beïnvloed. De beslissing zal echter pas op de dag van het oordeel vallen. Zekerheid vóór die dag is niet mogelijk in de islam.

De gedachte dat God de zondaar liefheeft, maar de zonde haat is vreemd voor de meeste moslims. God heeft alleen de rechtvaardigen lief, mensen die de 'leidraad' (de Koran) volgen, vrome moslims dus. Omdat volgens moslims ons hart niet veranderd moet worden vanwege onze gevallen natuur, is het verlossende en herscheppende werk van Christus voor moslims niet zo makkelijk te begrijpen.

In de gelijkenis van de Farizeeër en de tollenaar hopen we dat het ook voor moslimkinderen duidelijk zal worden wat Jezus ons over zonde leert. God ziet het hart aan, Hij hoort de bede om vergeving van iemand, die heeft ontdekt dat hij zondaar is en aangewezen is op Gods genade. Hij kijkt niet naar de goede daden van iemand die vindt dat hij rechtvaardig is en dus Gods vergeving niet nodig heeft.

Tot slot nog een voorbeeld van een smeekgebed uit een islamitisch gebedenboek dat door een Nederlandse moslim is geschreven. Duidelijk is zichtbaar hoe islamitische gedachten in christelijk woordgebruik zijn gegoten. Moslims in ons land zullen steeds vaker zich zo uitdrukken. Belangrijk is

dan te bedenken, dat hoewel de woorden soms hetzelfde zijn (zoals 'verbond'), de gedachtegang er achter toch meestal heel anders is. Steeds zullen we daarom moeten proberen om al onze christelijke woorden zo duidelijk en begrijpelijk mogelijk uit te leggen. Het gaat immers om de inhoud ervan.

O mijn God! U bent mijn Heer, er is geen God dan U. U heeft mij geschapen en ik ben Uw dienaar en ik heb een verbond met U. Ik zoek mijn toevlucht bij U tegen wat ik bedrijf, ik wend me in berouw tot U vanwege de gunsten die U mij schenkt en ik wend mij in berouw tot U met mijn zonden, vergeef mijn zonden! Want er is zeker niemand anders die zonden vergeeft dan U in Uw Genade, O Genadigste der Genadigen.(A.v.Bommel 'Kom tot het gebed', p.85)

D. Doelstelling naar de kinderen toe

- God weet wie je bent en hoe je bent. Hij kent je hart, je gedachten, Hij doorgrondt je. Niemand is goed, volmaakt. Wij ook niet. Daarom moet je je niet boven een ander stellen. Je moet niet over jezelf opscheppen, niet tegen anderen en zeker niet tegenover de HERE God.

- Als we spijt hebben, berouw over onze zonde, dan vergeeft de HERE God. Wij kunnen onszelf niet veranderen, maar God kan ons wèl veranderen.

E. Introductie van het thema

Het is warm... De meester heeft iets leuks bedacht voor de gymles. Over de sloot ligt een smalle plank. 'Zo jongens, één voor één naar de overkant en denk eraan, probeer rechtop te lopen, kijk naar mij en loop vooral niet te snel.'

Frank weet dat hij de beste is van de klas met gym. 'Ha, dat doen we toch zo even, jongens! Voor mij is dit wel erg makkelijk. Hé Tim, wat kijk je benauwd, je durft zeker weer niet. Ben je bang om in het water te vallen, Timmie?'

De meeste vrienden van Frank komen droog aan de overkant. Nu is Frank zelf aan de beurt. Het gaat goed, alle jongens kijken naar hem. Hij roept z'n vrienden, zwaait met z'n armen en gaat wat sneller lopen. Dan, opeens, stapt hij mis... plons... druipend stapt hij even later op de kant. Bah, de modder zit zelfs in z'n haren!

Nu moet Tim nog. Voetje voor voetje schuifelt hij over de plank. 'Rechtop lopen, Tim' roept de meester. 'Oh ja' denkt Tim en hij kijkt ook naar hem, en krijgt een knipoog. Nog een klein stukje. Ja, hij is er, 't is hem gelukt!

(Betekenis: Tim vertrouwt op de meester en kijkt naar hem, Frank vertrouwt op zichzelf.)

F. Opbouw van de vertelling

LET OP! De **vetgedrukte** woorden/zinnen zijn zorgvuldig gekozen of opgebouwd, omdat de verwoording van bepaalde begrippen en de betekenis daarvan nauw luistert.

1. De Here Jezus vertelt vaak een verhaal aan de mensen. **Het lijkt een gewoon verhaaltje over mensen, maar het is een verhaal met een geheim.** (Korte uitleg van 'gelijkenis'.) **Luister goed of je het geheim kunt ontdekken.**

2. Er staan veel mensen om de Here Jezus heen. Allerlei mensen. Ze luisteren naar wat Hij zegt over 'bidden'.

Je moet niet één keer om iets bidden en het dan weer vergeten... nee, je moet blijven bidden, volhouden, want God zál naar je luisteren.

Er staat ook een groepje mannen die er heel netjes uitzien, Farizeeën. 'Nou', zeggen zij, 'dat doen wij allang. Wij bidden wel 6 keer op een dag, daar kunnen andere mensen wel eens een voorbeeld aan nemen...'

3. Er zijn andere mensen die hun schouders ophalen: 'Daar heb je die Farizeeën weer, hoor... die vertellen natuurlijk weer hoe goed ze het doen...!'

De Here Jezus kent ze ook wel, die Farizeeën, **zo worden die mensen genoemd. Hij weet wel dat ze ontzettend goed hun best doen voor God. Ze houden zich precies aan de regels en hebben er zelfs nog allerlei regels bij bedacht om het maar precies zo te doen als God het wil... dat dénken ze in elk geval... Ze sloven zich zo uit en vinden zichzelf zo goed, ze vinden zichzelf de beste mensen die er zijn. Ze denken dat God hen ook het beste vindt.**

4. Jezus ziet ze ook weer staan, vlakbij Hem.

Hij heeft medelijden met hen omdat ze niet door hebben dat God meer kijkt naar mensen die zichzelf niet zo goed kunnen redden en die God juist nodig hebben om hen te helpen.

De Here Jezus gaat weer een verhaal vertellen, een verhaal met een geheim, speciaal voor de Farizeeën en mensen die zichzelf veel beter vinden dan andere mensen.

5. Twee mensen gaan naar de tempel, de plaats waar de mensen bij elkaar komen om te bidden.

Ze gaan er niet zomaar heen...

De ene man is een Farizeeër, hij gaat naar de tempel om te bidden, omdat hij dat zo gewend is. Hij komt elke dag twee keer en slaat nooit over. Nee, stel je voor, hij moet er niet aan denken om een keer niet te gaan.

Hij ziet er piekfijn uit en hij vindt het prettig als de mensen naar hem kijken... 'Waren er maar meer mensen zoals ik, dat zou God vast heel fijn vinden... zo gehoorzaam en keurig... ik doe geen mens kwaad en ik leef precies zoals het hoort... wat zou God nog meer willen!' (Speel de trotse Farizeeër in houding en toon.)

6. Als hij dicht bij de poort van de tempel komt, blijft hij staan... 'Nee, maar... daar staat een tollenaar, zo'n vent die geld ophaalt voor de vijanden en dat ook nog voor een deel in zijn eigen zak steekt... DIE zal de tempel toch zeker niet binnengaan... zo'n slechterik!'

De Farizeeër haalt zijn neus op en kijkt de andere kant op als hij langs die tollenaar loopt... 'Met zo iemand wil ik niks te maken hebben... stel je voor!'

7. De tollenaar ziet hem en al die andere mensen wel gaan, ze gaan de tempel in om te bidden... zij kennen God... de Here God, Die een Vriend is, die je helpt... wat zou hij ook graag naar binnen gaan...

Hij weet het wel: 'Ik hoor daar niet, de mensen moeten me niet en ze hebben nog gelijk ook... zo'n lieverdje ben ik niet...'

Veel goeds heeft hij van zijn leven ook niet gemaakt... het zou echt anders moeten ... maar hoe?

8. Dan opeens... Hij gaat toch naar de tempel... en naar binnen ook... de mensen kijken wel om, maar hij loopt door! **Hij komt immers niet voor die mensen... hij komt voor God...** (zie boodschap).

De tollenaar gaat in een hoekje staan.

De Farizeeër ziet hem: 'Hoe durft die tollenaar, hoe haalt hij het in zijn hoofd... hij hoort hier niet... hij hoort niet bij God...!'

Hij gaat rechtop staan, met allebei zijn armen omhoog. Zo bidt hij altijd; hij zegt tot God: 'Oh God, ik dank U dat ik niet zo ben als die slechte mensen, dieven of ruziemakers of zoals die tollenaar daar... Ik doe alles voor U, van alles wat ik heb, geef ik iets aan U...!'

Hij praat niet bepaald zachtjes, maar dat is juist de bedoeling... anderen kunnen dan horen hoe hij bidt...

9. De tollenaar staat in een hoekje in het huis van God. Wat moet hij zeggen... hij weet niet goed, hoe hij bidden moet... eigenlijk weet hij maar één ding om te zeggen: 'O Here God', bidt hij, 'ik heb zoveel verkeerd gedaan in mijn leven... Zélf kan ik het niet meer goed maken, wilt U mij vergeven... wilt U me helpen om opnieuw te beginnen en het anders te doen...!?' (Stilte)

10. De tollenaar en de Farizeeër gaan weer naar huis, vertelt de Here Jezus verder. De tollenaar straalt, hij komt als een ander mens terug uit de tempel, een mens dicht bij God.

De Farizeeër loopt nog kaarsrecht, net zoals hij naar binnen ging. Hij lijkt niet veranderd. Hij wilde ook niet veranderd worden. 'Zoals ik het doe, is het goed, het kán niet beter', vindt de Farizeeër. Hij is ook niet echt dicht bij God geweest, hij heeft gezegd wat hij allemaal al goed deed... zo goed dat hij zijn leven eigenlijk wel alleen aan kan... zonder God.' Hij dacht dat hij Gods goedkeuring verdienen kon.

Gebed

- Here God, dank U wel dat we zo maar tot U mogen bidden en U alles kunnen zeggen. U kent ons helemaal, er zijn zoveel verkeerde dingen in ons leven, wilt U alstublieft de verkeerde dingen (in ons hart) vergeven.

- Wilt U ons vergeven als we op andere mensen neerkijken en onszelf beter vinden.

- Vader, help ons om te leven zoals U dat wilt, zodat we dichtbij U leven.

- We bidden U voor alle mensen die nog niet weten dat ze bij U terecht kunnen.

- Om Jezus wil, Amen.

G. Suggesties voor de verwerking

Bijbeltekst om aan te leren

'De mens ziet aan wat voor ogen is, maar de HERE (God) ziet het hart aan' (1 Samuël 16:7)

Liederen

- Als je bidt, zal Hij je geven

- U weet wat ik denk

- Leer ons bidden

- Je kunt het niet kopen met je geld (het eeuwig leven)

- Heer ik kom tot U

- Ik vouw mijn handen Heer (zie punt 8!)

- Er is er Eén die jou kent

Liedjes voor kinderen, Elly & Rikkert

Liedjes voor kinderen, Elly & Rikkert

Wie zingt mee?

Kinderliedjes Timotheüs, nr.47

Opwekking

Zingen maakt blij, deel 1 nr.2

Elly & Rikkert

Nagesprek/sketch

Vooral met oudere kinderen is het heel goed mogelijk om naar aanleiding van het verhaal door te praten in de kleine verwerkingsgroep over het thema 'bidden'.

Hieronder een paar suggesties:

- Hoe bidden wij tot God. Wat is bidden eigenlijk. Waar wil je God voor danken en wat wil je Hem vragen.
- Wat vind je goed aan jezelf, wat vind je verkeerd (concreet invullen)
- Wat vraagt God van ons?
- Vergeving is nodig, weet je ook waarom?

Laat de kinderen het verhaal (de vertelling) naspelen. Bedenk samen wat de Farizeeër en de tollenaar gaan zeggen. Gebruik daarbij wat in bovenstaand gesprek naar voren kwam.

Met de handen

1. Kleuren en plakken

Zie verwerkingsbladen 1 en 2.

Kleur de bladen en knip de farizeeër en de tollenaar uit en plak ze op blad 1 (op dik papier of karton).

Er kan ook een tempel worden gemaakt met behulp van een schoenendoos. Op het grondvlak kan een tegelpatroon worden getekend. Op de wanden kolommen zoals op verwerkingsblad 1. De twee figuren van blad 2 dienen dan op stevig papier te worden geplakt, worden uitgeknipt er voorzien van een lipje om op de bodem te worden geplakt. De farizeeër staat vooraan, de tollenaar bij de ingang (een mooie opening in de wand). Het beste is om in dit geval vooraf een voorbeeld doos te maken.

2. Leer de kinderen een gebed wat je kunt zingen aan, bijv. 'Onze Vader' of 'Ik ga slapen, ik ben moe'. Dit gebed kun je op een papier laten plakken of schrijven. Door wat versieringen aan te brengen met plakkers of gekleurd papier kun je er een mooi 'schilderij' van maken. Het is ook leuk om het gebed op een tegel te laten schrijven en verder de tegel te versieren met verschillende kleuren glasverf.

3. Met klei kunnen de kinderen een gebedshouding uitbeelden. Bijvoorbeeld 'gevouwen handen'. Omdat moslims deze gebedshouding niet kennen, moet deze worden uitgelegd, maar er zijn natuurlijk ook andere gebedshoudingen. De Bijbel kent er vele, waaronder die van moslims: open handen die opgehouden worden om te ontvangen.

